

Arbocatalogus Podiumkunsten in de steigers

Op dit moment wordt volop gewerkt aan de Arbocatalogus Podiumkunsten. Wat staat erin? Wanneer is hij klaar? En wat voor status heeft zo'n ding? Hieronder vindt u de antwoorden.

Op 1 januari 2007 is de Arbowet ingrijpend gewijzigd, vooral ingegeven door de wens van de overheid om minder bemoeienis te hebben met de gang van zaken in het bedrijfsleven. Die wens was wederzijds, want de 'regeldruk' werd en wordt nog steeds als hoog ervaren. Oplossing voor dit probleem werd gevonden door regels te schrappen en in plaats daarvan de werkgevers en werknemers zelf een grotere verantwoordelijkheid te geven. Zij kunnen zelf het arbobeleid vorm en inhoud geven en hebben een grotere vrijheid om zelf de beste oplossingen te bepalen. Maatwerk is een sleutelbegrip. Het concept van de arbocatalogus verenigt deze twee zaken: een grotere eigen

verantwoordelijkheid en meer mogelijkheden voor maatwerk.

Wat is het uitgangspunt?

Hoewel het fenomeen 'arbocatalogus' inmiddels alom bekend is en door veel sectoren (soms tegen wil en dank) omarmd, verplicht de overheid niet om er een op te stellen. De arbowet bevat geen voorschriften hoe zo'n catalogus eruit moet zien. De sociale partners hebben hier dus volledige vrijheid. Voorwaarde is wel dat er sprake is van overeenstemming over de inhoud. Ook mogen er geen dingen in staan die strijdig zijn met de wet. En verder moet vooral worden gefocust op oplossingen.

Simpelweg omschrijft een arbocatalogus het volgende:

- Wat is mijn proces?
- Wat zijn de risico's aan dat proces?
- Welke oplossingen heb ik bedacht om deze risico's uit te sluiten of te reduceren?

Welke regels?

De overheid heeft dus besloten om een groot aantal regels te laten vervallen, op voorwaarde dat sectoren zelf in een arbocatalogus afspraken maken waardoor minimaal het oude veiligheidsniveau wordt gewaarborgd. De regels die per 1 januari 2010 vervallen, zijn de zogenaamde arbo-beleidsregels. De Arbeidsinspectie gebruikt deze beleidsregels bij haar handhaving.

Deze beleidsregels bevatten zeer diverse bepalingen, vaak specifiek voor een bepaalde sector. Ook onze podiumsector heeft het genoeg een eigen beleidsregel te hebben: *Beleidsregel 5.2-1 Fysieke belasting bij handbediende trekkenwanden*. Omdat de beleidsregels vervallen, moet elke sector waarvoor een specifieke beleidsregel van kracht is, daar dus een alternatief voor verzinnen. De bestaande beleidsregel één op één overnemen mag ook. Als er een geheel alternatieve regel, richtlijn of norm voor de sector wordt opgesteld dan geldt weer: het door de oude beleidsregel gegarandeerde veiligheidsniveau moet minimaal gehandhaafd blijven. Naast het verplicht opnemen van een alternatief voor de beleidsregel(s) biedt een arbocatalogus ook een uitgelezen kans om regels af te spreken voor bepaalde sectorspecifieke processen. Veel sectoren hebben van die bezigheden die in het grijze gebied van de wetgeving vallen. Onze sector is daar ook vrij goed in: vliegen, hijsen en heffen boven personen, tillen van dansers. Door in de arbocatalogus de randvoorwaarden voor deze processen goed te omschrijven kunnen sectoren binnen de grenzen van de wet hun eigen regels bepalen. De Arbeidsinspectie toetst uiteraard wel of er een acceptabel veiligheidsniveau wordt bereikt.

Wat staat erin?

De opdrachtgever voor het schrijven van de Arbocatalogus Podiumkunsten is de Stichting Arbo en Podiumkunsten. Namens deze stichting is de projectleiding in handen van de VPT. De gehele projectcoördinatie ligt bij De Arbocompagnie. De Stichting Arbo en Podiumkunsten heeft, in overleg met de vakbonden, besloten om zes onderwerpen te gaan omschrijven. Om praktische redenen is er voor gekozen om in eerste instantie de onderwerpen *fysieke belasting* en *hijsen en heffen* te gaan omschrijven. Later zullen nog de volgende onderwerpen worden omschreven: *werken op hoogte*, *speciale effecten*, *samenwerkende werkgevers* en *psychosociale arbeidsbelasting*. Het klinkt misschien raar, maar bij het opstellen van een catalogus is het niet

de intentie om te streven naar volledigheid. Het is praktisch onmogelijk om alle processen en handelingen in kaart te brengen. Het gaat er dus om, aandacht te besteden aan belangrijke processen. Aan de risico's en handelingen die voor een groot aantal medewerkers in de sector relevant zijn. Of om risico's die dermate groot zijn dat normering en maatregelen een hoge prioriteit hebben. Het is dus heel goed mogelijk dat u onderwerpen mist. Dat is zelfs zeer waarschijnlijk. Een arbocatalogus mag ook nooit het enige en ultieme 'arbo-instrument' van een sector worden.

Hieronder enkele onderwerpen die in de catalogus komen.

Handbediende trekkenwand

Een verplicht nummer in deze catalogus is de genoemde 'beleidsregel trekkenwand', ondanks dat de handbediende trekkenwand meer en meer uit beeld verdwijnt. Op het moment dat de beleidsregels vervallen (1-1-2010) zijn nog niet alle trekkenwanden gemechaniseerd en dient de sector dus regels te stellen. Het ligt voor de hand om de oude beleidsregel min of meer ongewijzigd over te nemen.

Fysieke belasting dans

Een belangrijk aspect is het tillen (liften) van dansers. Er zijn regels voor tillen. Het maximaal tilgewicht wordt bepaald met een formule waarin allerlei parameters worden ingevoerd. Strikt hanteren van die regels maakt liften vrijwel onmogelijk. Enkele jaren geleden is een zogenaamd

Fysieke belasting algemeen

Hierbij wordt ingegaan op een aantal aspecten rond laden, lossen en opbouw. Daarbij kan worden gedacht aan beschermingsmiddelen, hulpmiddelen, overkapping bij laden en lossen, gewichtsaanduiding, inschuiven van tribunes, duwen en trekken van flightcases, en dergelijke.

Hijsen en heffen

De basis voor deze module zal worden gevormd door de volgende richtlijnen CWA 15902-1 Lifting and Load-bearing Equipment for Stages and other Production Areas within the Entertainment Industry - Part 1 and 2.

NPR 8020-10: Veiligheidsfactoren.
NPR 8020-14: Onderhoud en inspectie.
NPR 8020-15: Zekeren van lasten.

Vliegen

Hiervoor is inmiddels een richtlijn opgesteld, de NPR 8020-11 Met de hand aangedreven vliegsystemen. Deze zal worden opgenomen in de catalogus. Een belangrijk gedeelte van het onderdeel 'hijsen en heffen' wordt opgesteld door de VVEM (Vereniging van Evenementenmakers) waar in dit hele traject nauw contact mee wordt onderhouden.

Wat moeten we ermee?

Als de catalogus eenmaal door de sector is geaccepteerd, wat is dan de juridische status? Wat kan en moet de sector ermee? Zoals al werd aangegeven moet elke sector alternatieve regels bedenken voor de beleidsregels die gaan vervallen (of

'Veel sectoren hebben van die bezigheden die in het grijze gebied van de wetgeving vallen'

liftprotocol opgesteld: randvoorwaarden om liften toch mogelijk te maken. Dit protocol zal in de catalogus worden verwerkt. In het protocol wordt onder andere ingegaan op training, belasting en belastbaarheid, keuring, warming up, cooling down en overlegstructuur.

Ook zal aandacht worden besteed aan de dansvloer en de repetitieruimte en wordt ingegaan op voorlichting en instructie, met name al tijdens de opleiding van dansers.

deze overnemen). Dat is een wettelijke verplichting. De Arbeidsinspectie gaat die nieuwe regel gebruiken bij haar handhavingsbeleid. Als werkgevers en werknemers met elkaar afspraken maken over een onderwerp en dat vastleggen in een arbocatalogus, dan conformeren zij zich aan de inhoud. Zij stemmen er dan mee in dat de Arbeidsinspectie deze binnen de sector gemaakte afspraken hanteert bij haar handhavingsbeleid. ►

Hoe gaat de inspectie ermee om?

De podiumsector is met de *Branchecatalogus schadelijk versterkt geluid* de eerste sector geweest die eigen regels heeft vastgesteld. We hebben het hier over de bovengrens van 105 dB(A) bij versterkt geluid. Hoe de Arbeidsinspectie daarmee omgaat staat in het rapport naar aanleiding van een groot aantal inspecties binnen onze sector in 2008. De inspectie schrijft: "Daarom is het goed dat de sector zelf normen heeft ontwikkeld voor het maximaal toelaatbaar geluidsniveau tijdens dit soort evenementen, en deze normen heeft vastgelegd in een branchecatalogus. De norm van 105 dB(A) voor het maximaal toelaatbaar geluidsniveau in de werkomgeving is een voorbeeld van een goed compromis tussen de wens om muziek op een hoog volume ten gehore te kunnen brengen, en zorg voor de gezondheid van de werknemers (en niet te vergeten, de bezoekers...)." Maar de inspectie is ook kritisch. "Zo schortte het nogal eens

aan het handhaven van de zelf gekozen norm voor het maximaal toelaatbare geluidsniveau in de werkomgeving van 105 dB(A)." En: "Voor de sectoren waar versterkt geluid gezondheidsrisico's met zich meebrengt, is het geluidsniveau in de werkomgeving gebonden aan een maximum van 105 dB(A)."

Je ziet dan ook dat sommige sectoren terughoudend zijn om zaken vast te leggen in een arbocatalogus, omdat ze bang zijn om zich 'ergens aan op te hangen'. Gelukkig zien veel sectoren deze nieuwe structuur juist als een kans om de zaken op een praktische manier te regelen, zonder steeds te moeten zoeken naar de mazen in de wet. Of te worden geconfronteerd met tegenstrijdige uitleg van regels. De arbocatalogus biedt de kans om zelf 'het grijze gebied in te kleuren'.

Niet zaligmakend

In diverse sectoren is nu een beweging gaande om over zoveel mogelijk onder-

werpen iets in de arbocatalogus te omschrijven. Alsof die catalogus straks het enige en belangrijkste document is. Dat is natuurlijk niet zo. Een arbocatalogus is een instrument in een groter geheel. Zeker zo belangrijk is de manier waarop de afspraken in de catalogus binnen de sector worden verspreid. Hoe 'goede praktijken' worden gedeeld en algemeen bekend gemaakt. Gebruik maken van elkaars 'goede oplossingen', voorbeeldprocedures, protocollen, et cetera. Daar zou de focus op moeten komen te liggen.

Wat is het tijdsplan?

Begin juni 2009 is de laatste concepttekst van de catalogus voorgelegd aan de diverse partijen: de werkgroepleden en de organisaties van werkgevers en werknemers. Daarna gaat hij naar de Arbeidsinspectie ter toetsing. En vervolgens kan de sector ermee aan de slag. Zoals het er nu naar uitziet zal de catalogus worden geëvalueerd na 3 jaar, in 2012. ◀